

DATOS IDENTIFICATIVOS

Comunicación radiofónica

Materia	Comunicación radiofónica			
Código	P04G070V01202			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Gómez López, Concepción			
Profesorado	Gómez López, Concepción			
Correo-e	cogomez@uvigo.es			
Web	http://https://sites.google.com/site/paginadeaurora/			
Descrición xeral	Unha aproximación á radio como medio de comunicación de masas, á súa orixe e ao seu desenvolvemento, tanto teórico como práctico.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B4	Habilidade para expor os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B6	Coñecementos sobre a evolución histórica da imaxe e da cultura audiovisual, nos seus diferentes formatos
C5	Coñecemento e aplicación das técnicas de produción e emisión radiofónicas.
D1	Comprender a importancia dos cambios tecnolóxicos, económicos e sociais no desenvolvemento de proxectos audiovisuais
D2	Ser capaz de traballar en equipo e de comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1 - Utilizar a linguaxe radiofónica para a realización de produtos radiofónicos, tanto informativos como publicitarios. Alcanzar o dominio técnico e conceptual das distintas etapas polas que debe pasar a produción radiofónica	B6	C5	D1
2 - Clasificar e adaptar os diferentes mecanismos e elementos da construción do guión atendendo a diferentes formatos	A1	C5	
3 - Utilizar con soltura e habilidade o equipamento técnico destinado á emisión e ao desenvolvemento da produción radiofónica		C5	D1 D2
4 - Apreciar as posibilidades profesionais de todas as persoas que interveñen no proceso de comunicación radiofónica	B4		D2
5 - Apreciar a importancia do comunicador radiofónico, desde o punto de vista tanto informativo como publicitario, na realización de produtos de radio	B4	C5	

Contidos

Tema

I. Técnica de Comunicación Radiofónica	1. Estrutura da radio en España. 2. Modelos e réxime xurídico da radio en España. 3. O espectro electromagnético 4. O control e o estudo de son na radio: mesa de mesturas, micrófonos, grabadoras, materiais de son e programas de grabación e edición: Zara Radio e Audacity.
II. Breve historia de a radio	1. Historia e evolución da radio 2. Orson Welles e a 'Guerra de los Mundos' 3.- Historia da radio en España 4. A primeira emisora española 5. A Guerra Civil e a radio.
III. Linguaxe e narrativa radiofónica	1. A linguaxe e o estilo radiofónicos. 2. A vocalización, a dicción e a entonación en Radio 3. Características da comunicación radiofónica. 4. Os elementos da linguaxe radiofónica a) A palabra b) A música c) Os efectos de son d) O silencio 5. Características da redacción de os textos radiofónicos
IV. Producción, Realización, Guión e Programación	1. Técnicas radiofónicas: Producción e realización radiofónica. 2. O guion radiofónico: características. 2. Redacción do guion. Consellos de escritura. 3. Elementos expresivos do guión 4. O esqueleto do guión 5. Estrutura do guión 6. Normas de elaboración 7.- O guión por tipos de programas 8. O guión comercial en radio.
V. Guión e xéneros xornalísticos en a radio	1. O guión e os xéneros xornalísticos. 2. A noticia en radio e as súas características 3. A crónica 4. A reportaxe radiofónica 5. A entrevista radiofónica 6. A enquisa.
VI Xéneros de ficción e entretemento	1. Os xéneros da ficción de radio 2. Os xéneros de entretemento na radio a) A revista b) As revistas especializadas c) Programas musicais d) Programas de participación e) Programas deportivos f) As xuntanzas e debates
VII Publicidade na radio	1. Formatos de radio de publicidade 2. O reinado do jingle ou cuña cantada 3. Esquelas e obituarios 3. Control de contido publicitario na radio.
VIII. As funcións sociais da Radio	1. Achegamento ao concepto de Propaganda. 2. A palabra e o poder ó longo da historia. 3. Formas de achegarse ao receptor 4. A radio como arma política 5. Propaganda na radio durante a Guerra Fría 6. A radio nos reximes totalitarios.
IX. Radio e medios audiovisuais. As empresas de comunicación	1. A empresa informativa 2. Natureza da empresa de comunicación 3. Estrutura da empresa multimedia. 4. Empresas audiovisuais 5. Principais grupos multimedia en España 6. A radio a través do cine

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	20	60	80
Prácticas autónomas a través de TIC	15	30	45
Lección maxistral	15	0	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aprendizaxe tutelada polo profesor.
Prácticas autónomas a través de TIC	O alumno realiza exercicios detallados nas sesións prácticas e realizados nelas coa supervisión d profesor.
Lección maxistral	A esixencia científica e pedagóxica de estudar o feito radiofónico desde distintos puntos de vista para o seu mellor e máis completa comprensión. Este catro bloques comprenden un total de 16 leccións ou, nun sentido amplo, de 16 unidades didácticas, introducidas por un tema no que se fai unha breve referencia histórica do desenvolvemento da radio.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	Segundo as necesidades de cada alumno, se artellará un sistema de atención individual nas tutorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no estudo de radio. 30%	50	A1	B4 B6	C5	D1 D2
	Traballo final, 20%					
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final teórico de toda a materia, que será escrito. Test de 20 preguntas de resposta non excluinte e resposta a 5 preguntas de contido xeral. Os alumnos que fixeran todas as prácticas so teñen que respostar a 3 preguntas: as dúas primeiras obrigatorias e elixen unha das outras tres. Os alumnos que no teñan cubertas todas as prácticas teñen que respostar ás 5 preguntas.	50	A1	B4 B6	C5	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás sesións teóricas e prácticas é obrigatoria e puntuable.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BERDASCO GANCEDO, YOLANDA, **Comunicación Radiofónica**, 2ª Edición, Ediciones CEF, 2017
MARTA-LAZO, CARMEN Y ORTIZ SOBRINO MIGUEL ANGEL (EDITORES), **La información en radio: contexto, géneros, formatos y realización**, Fragua, 2016
TENORIO, IVAN, **La nueva radio**, Marcombo, 2008
BALSEBRE, ARMAND, **Historia de la Radio en España. 2 Volúmenes**, Cátedras, 2001
GARCÍA GONZÁLEZ, A., **Comunicación radiofónica**, Universidade de Vigo, Servicio de Publicacións, (2000)
GARCÍA GONZÁLEZ, A., **Manual del comunicador radiofónico**, CIMS. Barcelona, 2001

Bibliografía Complementaria

ORTIZ, MIGUEL A. Y VOLPINI, F., **Diseño de programas de radio**, Paidós Comunicación, 1995
MUNSÓ CABUS, JUAN, **40 años de radio**, Ediciones Picazo, 1980

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Expresión sonora e estilos musicais/P04G070V01404

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais/P04G070V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Guión, produción e realización de programas de ficción/P04G070V01602